

การพัฒนาแบบการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ:
การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ*
THE DEVELOPMENT OF PROTECTING MODEL FOR THE ELDERLY RIGHTS:
LEARNING TO ENHANCE ACTIVE AGING

วรภัทร รัตนพานิชย์
Warapat Ratanapanich
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Kasetsart University
Corresponding Author E-mail: fsocwpr@ku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุตามกฎหมายไทย 2) วิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายผู้สูงอายุระหว่างประเทศไทย ประเทศสวีเดน ประเทศสหรัฐอเมริกา 3) พัฒนากฎหมายการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสม และเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิจัยเชิงเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลจากตำรา งานวิจัย บทความวิชาการและสรุปผล

ผลการวิจัยพบว่า 1) การคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ควรแก้ไขพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ให้เพิ่มการดูแลแก่ผู้สูงอายุพิการ 2) การวิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุระหว่างไทย สวีเดน และสหรัฐอเมริกา ให้นำเทคโนโลยีสวัสดิการดูแลผู้สูงอายุ และให้เพิ่มค่าครองชีพผู้สูงอายุพิการ 3) เมื่อทำการพัฒนากฎหมายการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสม ควรจะแก้ไขพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 (1) การดูแลสุขภาพพระยะยาวให้แยกการดูแลผู้สูงอายุปกติกับผู้สูงอายุพิการ (2) นำเทคโนโลยีสวัสดิการมาใช้แก่ผู้สูงอายุ (3) บริการการดูแลในบ้านที่พักอาศัยให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถดูแลตนเอง

คำสำคัญ: สิทธิ; สวัสดิการ; ผู้สูงอายุ

Abstract

Objectives of this research article were to: 1. Study legal problems on the elderly's rights and welfare in accordance with Thai Law 2. Analyze and compare the Act on the Elderly between Thailand, Sweden, and United States and 3. Develop appropriate laws to protect the rights and add the welfare of elderly and this study was the qualitative research, collected data from document, textbooks, research papers, academic articles and the conclusion.

The results revealed as follows: 1. Elderly right protection and welfare were wholly inadequate for elderly living. Therefore, the Act on the Elderly B.E. 2546 must be amended especially for disabled elderly. 2. Analyzing and comparing laws of right protection and welfare between Thailand and Sweden and USA. were found Thai laws should be amended for providing technology welfare to take care of elderly and increasing state pension for disabled elderly. 3. After appropriate development of law to protect the rights and welfare for elderly; The Act on Elderly B.E. 2546 have to be amended as follows: 1) long term care is needed for normal elderly and disabled elderly. 2) welfare technologies should be used 3) personal care services at home should be provided for elderly who cannot take care of themselves

Keywords: Rights; Welfare; Elderly

บทนำ

องค์การสหประชาชาติ แบ่งสังคมผู้สูงอายุ 3 ระดับ มีดังนี้ ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุคือ เมื่อผู้สูงอายุมากกว่า 10% ของประชากรทั้งประเทศ ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ คือ เมื่อผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็น 20% ของประชากรทั้งประเทศ ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ คือ เมื่อผู้สูงอายุมากกว่า 20% ของประชากรทั้งประเทศ โดยให้นิยามของระดับต่าง ๆ ซึ่งทั้งประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ใช้ความหมายเดียวกันในนิยามของทุกระดับของสังคมผู้สูงอายุและใน พ.ศ. 2564 ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (เกษรา โพธิ์ยืน, 2562)

เมื่อพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เป็นหลักการสำคัญที่ใช้เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุอันเป็นสิทธิพื้นฐานที่ผู้สูงอายุทุกคนจะต้องได้รับการดูแลและผลักดันให้สามารถเข้าถึงสิทธิพื้นฐานดังกล่าวเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ สวัสดิการสังคมเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนในสังคม ตั้งแต่เกิดจนถึงแก่ความตาย จะต้องได้รับบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น

บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการศึกษา บริการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, 2557) คำว่าสวัสดิการสังคม หมายถึงระบบการจัดบริการทางสังคมเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งพาตนเองได้ เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นั้นหนทางการ กระบวนการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงสิทธิที่ประชาชนควรจะได้รับและมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ (วิจิตร ระวังค์, 2532)

มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ให้สิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้สูงอายุอย่างกว้าง ๆ และไม่ครอบคลุม และไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ทำให้เกิดปัญหาทางกฎหมายหลายประการ ได้แก่ ปัญหาการดูแลระยะยาว เนื่องจากพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มิได้แยกผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการซึ่งมีความจำเป็นในการดำรงชีพแตกต่างกัน และปัญหาการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุเนื่องจาก มาตรา 11 มิได้คุ้มครองสิทธิของครอบครัวของผู้สูงอายุ ทำให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมและการให้สิทธิสวัสดิการมิได้มีเทคโนโลยีสวัสดิการ ทำให้ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตผู้สูงอายุ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยการเปรียบเทียบและวิเคราะห์การคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของผู้สูงอายุของประเทศสวีเดนและประเทศสหรัฐอเมริกาที่ใช้พัฒนาสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุของประเทศไทย เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศต้นแบบที่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุและประเทศสวีเดนเป็นรัฐสวัสดิการสังคมที่ประสบความสำเร็จ โดยมีการนำเทคโนโลยีสวัสดิการใช้กับผู้สูงอายุ การศึกษาเปรียบเทียบเพื่อศึกษาปัญหาการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมายไทย และเพื่อพัฒนากฎหมายผู้สูงอายุที่เหมาะสม ผลการเปรียบเทียบจะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยเงื่อนไขของการเกิดขึ้นและข้อกำหนดของสังคมที่พึงมีต่อผู้สูงอายุระหว่างประเทศสวีเดน ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยหรือนโยบายด้านผู้สูงอายุของประเทศไทย และการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือพัฒนาสิทธิของผู้สูงอายุ โดยใช้กฎหมายเป็นกลไกขับเคลื่อนคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัญหาการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุตามกฎหมายไทย.
- 2) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายผู้สูงอายุระหว่างประเทศไทย ประเทศสวีเดน และประเทศสหรัฐอเมริกา
- 3) เพื่อพัฒนากฎหมายการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสม

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาแนวคิดในการให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากตำรา หนังสือ งานวิจัย วารสาร บทความวิชาการ เว็บไซต์หน่วยงานรัฐและเอกชน และสรุปผลการศึกษาที่ทำให้เกิดแนวทางการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุในไทยให้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

ผลการวิจัย

1. ปัญหาการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุตามกฎหมายไทย แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1) ปัญหาการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว เนื่องจากสถานการณ์การเพิ่มจำนวนผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องเป็นที่มาของปัญหาการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว ผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสูงวัย และผู้สูงอายุมีความเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังทำให้ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันลดลง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาดูแลผู้สูงอายุ รัฐต้องมีความมุ่งมั่นในการขยายสิทธิประโยชน์ทางด้านระบบบริการทางการแพทย์ให้มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความสามารถในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ การเข้าถึงบริการ คุณภาพประสิทธิภาพของการจัดการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ แต่การคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุไม่ได้มีการแบ่งผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการที่มีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน

2) ปัญหาการได้รับสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุในประเทศไทยไม่มีความคุ้มครองครอบคลุมของผู้สูงอายุ เฉพาะผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย จะได้รับสงเคราะห์แบบให้เปล่า แต่ครอบครัวของผู้สูงอายุไม่ได้รับสงเคราะห์ และไม่ได้รับสิทธิในการเข้ารับบริการทางการแพทย์ แต่พระราชบัญญัติผู้สูงอายุของประเทศไทยยังมีปัญหาการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ยังไม่ครอบคลุมการสงเคราะห์ครอบครัวของผู้สูงอายุ นอกจากนี้พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้การคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุ เป็นการรับรองสิทธิให้แก่ผู้สูงอายุแบบกว้าง ๆ และไม่ครอบคลุมถึงรายละเอียดและความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ และการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความซ้ำซ้อนกันในการทำงาน โดยหน่วยงานของรัฐเน้นด้านสงเคราะห์ช่วยเหลือเป็นเงินซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุเป็นภาระ และขาดการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะการนำสวัสดิการและบริการต่าง ๆ มาสู่ผู้สูงอายุนั้น จำเป็นต้องมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีความใกล้ชิดกับผู้สูงอายุทำให้ทราบสภาพปัญหาของท้องถิ่นและสามารถตอบสนองความต้องการทางสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุได้อย่างถูกต้อง (ณัฐภัทร พระทอง, 2563)

2. การวิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุ ระหว่างประเทศไทย ประเทศสวีเดน และประเทศสหรัฐอเมริกา

2.1 การดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว

ประเทศสวีเดนเป็นรัฐสวัสดิการเต็มรูปแบบ มีกฎหมายกำหนดให้มีการจัดการดูแลสุขภาพให้กับสมาชิกทุกคนในสังคมและกำหนดหน้าที่องค์กรท้องถิ่นในการจัดบริการแก่ผู้สูงอายุ เช่น โรงพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง โรงพยาบาลดูแลผู้สูงอายุที่ป่วยรุนแรง ศูนย์พยาบาล สถานบริการที่ไม่ใช่ทางการแพทย์ เช่น บ้านพักคนชรา บริการช่วยเหลือที่บ้าน กิจกรรมช่วงกลางวันบริการดูแลระยะสั้น และมีการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการบริหารงานโรงพยาบาลท้องถิ่น สถานที่รักษาผู้ป่วยนอก

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศต้นแบบในการจัดทำระบบการประกันการดูแลระยะยาวผู้สูงอายุมีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างยั่งยืน กฎหมายผู้สูงอายุชาวอเมริกาเป็นกฎหมายให้ความคุ้มครองทั้งผู้สูงอายุที่ร่างกายปกติและผู้สูงอายุที่พิการ และการได้รับสวัสดิการจากรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยรัฐช่วยลดความเหลื่อมล้ำและช่วยทำให้เกิดความเท่าเทียมกัน ด้วยวิธีการให้ผู้สูงอายุที่พิการที่มีภาระและความยากลำบากในการดำเนินชีวิตหรือผู้สูงอายุที่ต้องหารายได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัวและเป็นผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน

ประเทศไทยมีการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวมีความสำคัญ เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขเผยแพร่ว่าประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในปี 2568 ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีลักษณะติดเตียง ติดบ้านต้องพึ่งพิงคนอื่นช่วยดูแล กว่าหนึ่งล้านคนคิดเป็นร้อยละสิบห้าของจำนวนประชากรทั้งหมด ย่อมส่งผลทำรัฐบาลต้องเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายทางด้านสวัสดิการและการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นเพื่อดูแลผู้สูงอายุ รัฐจึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มทักษะในการดูแลผู้สูงอายุในมิติส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้สูงอายุ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาดูแลผู้สูงอายุ (อัญชิษฐา ศิริคำเพ็ง และภาคี โพธิ์สิงห์, 2560) อย่างไรก็ตามเนื่องจากประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นประเทศต้นแบบในการดูแลระยะยาว โดยจัดทำระบบการประกันการดูแลระยะยาวแก่ผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพและมีบริการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว เช่น การบริการภายในบ้านเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร อาบน้ำ การเดินทางและการส่งต่อผู้ป่วยและมีการดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยและดูแลผู้สูงอายุที่พิการโดยศูนย์ผู้สูงอายุเป็นผู้ดำเนินการให้บริการรวมถึงให้บริการสุขภาพถึงบ้านโดยผู้สูงอายุไม่ต้องจ่ายเงิน แม้ว่าประเทศไทยมีการดูแลระยะยาวในด้านการแพทย์ก็ตาม แต่ยังไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

2.2. การคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุ

สำหรับประเทศสวีเดนมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุในสังคมสูงที่สุดในกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรและความสำเร็จในการดูแล

สุขภาพอนามัย โดยมีเป้าหมายในการดูแลผู้สูงอายุคือการรับรองความมั่นคงขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตประจำวัน การมีที่อยู่อาศัยที่ดี และการให้บริการและการดูแลตามความต้องการของผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุมีอิสระในการเลือกและได้รับการบริการที่มีคุณภาพ โดยยึดถือหลักการพื้นฐานที่สำคัญของระบบรัฐสวัสดิการ ทำให้ประเทศสวีเดนมีระบบการจัดสวัสดิการและการดูแลผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพ และเป็นรัฐสวัสดิการเต็มรูปแบบ โดยมีระบบบริการมี 3 ระดับ คือ 1) ระดับชาติ กำหนดนโยบายโดยดำเนินการตามนโยบายผ่านกฎหมาย 2) ระดับภูมิภาค กำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารและการดำเนินการด้านสุขภาพและการดูแลรักษา ส่วนการบริการทางการแพทย์จัดโดยระดับมณฑล เช่น โรงพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง โรงพยาบาลดูแลผู้สูงอายุที่ป่วยรุนแรง สถานบริการที่ไม่ใช่ทางการแพทย์ เช่น บ้านพักคนชรา บริการช่วยเหลือที่บ้าน และบริการดูแลระยะสั้น และ 3) ระดับท้องถิ่น มีหน้าที่ตามกฎหมายในด้านบริการสังคมและจัดที่พักผู้สูงอายุ (กนิษฐา บุญธรรมเจริญ และศิริพันธ์ุ สาสัจย์, 2008)

พระราชบัญญัติสวัสดิการสังคม ค.ศ. 2001 (หรือภาษาสวีเดน Socialtjänstlag หรือภาษาอังกฤษ The Social Services Act 2001) มีเจตนารมณ์เพื่อให้เป็นกฎหมายกลางที่กำหนดให้ผู้สูงอายุต้องมีชีวิตที่เป็นอิสระและมั่นคงและมีศักยภาพ และรัฐจัดหาสิ่งสนับสนุนและช่วยเหลือภายในบ้านโดยต้องมีบริการที่จำเป็นในการดำรงชีวิต พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติโดยเฉพาะผู้สูงอายุในหมวด 5 ผู้สูงอายุมีสิทธิที่จะได้อยู่ในที่พักอาศัยที่ดีมีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมผู้สูงอายุ (มาตรา 4) โดยรัฐต้องสนับสนุนและจัดหาการบริการช่วยเหลือในบ้านที่พักอาศัยด้วย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีสถานที่พักพิงผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ต้องการความช่วยเหลือและการดูแลเป็นพิเศษในกรณีผู้สูงอายุเป็นคนพิการหรือถูกทอดทิ้ง (มาตรา 5) และคณะกรรมการสวัสดิการสังคมท้องถิ่นต้องศึกษาและวิเคราะห์สภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เพื่อกำหนดนโยบายผู้สูงอายุ (มาตรา 6) เมื่อผู้สูงอายุที่มีความต้องการได้รับความช่วยเหลือสวัสดิการมีสิทธิร้องขอความช่วยเหลือ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจากความจำเป็นของผู้สูงอายุ (Frennert & Baudin, 2021)

สวัสดิการผู้สูงอายุมีหลายประการ มีดังนี้ 1) การดูแลสุขภาพพระยาว การดูแลสุขภาพของประชาชนถือเป็นหน้าที่ของรัฐโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรมีอำนาจในการบริหารงานโรงพยาบาลท้องถิ่น สถานที่รักษาผู้ป่วยนอก และเทศบาลเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุพิการรวมถึงการจัดการสถานที่พักพิง 2) การบริการและการดูแลในที่พักอาศัย ทำให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลในที่พักอาศัยของตนซึ่งเทศบาลเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริการ เช่น การให้ความช่วยเหลือในการจับจ่ายซื้อของ ทำความสะอาด ทำอาหาร บริการแจ้งเตือนภัย บริการจัดส่งอาหาร บริการดูแลผู้สูงอายุในที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ เป็นต้น 3) การบริการและสวัสดิการอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ เช่น บริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง บริการผู้ช่วยเหลือทางเทคนิค การปรับปรุงสภาพที่พักอาศัยให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตประจำวัน (Frennert & Baudin, 2021) รัฐบาลสวีเดนถือว่าเทคโนโลยีสวัสดิการเป็น

สิ่งจำเป็นต่อการตอบสนองความต้องการของการดูแลบ้านและการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมและพัฒนานโยบายเทคโนโลยีสวัสดิการในการดูแลผู้สูงอายุ และใช้เทคโนโลยีในการดูแลผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิตประจำวัน (Frennert & Baudin, 2021) นอกจากนี้เทคโนโลยีสวัสดิการมาปรับใช้ในการดูแลผู้สูงอายุตอบสนองตรงต่อความต้องการของผู้สูงอายุที่อยากจะมีอิสระและมีส่วนร่วมในสังคม (Sanna 2021)

ประเทศสวีเดนมีสวัสดิการทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ มีการจัดการที่เกี่ยวกับสถานที่พักพิงผู้สูงอายุด้วย และการบริการและการดูแลในที่พักอาศัย เนื่องจากเป็นบริการที่สำคัญทำให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลในที่พักอาศัยของตนเองซึ่งเทศบาลเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริการ เช่น การให้ความช่วยเหลือในการจับจ่ายซื้อของ บริการทำความสะอาด ทำอาหาร ซักเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม บริการแฉ่งเตือนภัย บริการจัดส่งอาหาร และบริการดูแลผู้สูงอายุในที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ ประการที่สามารถจัดบริการและสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกในรูปแบบอื่นแก่ผู้สูงอายุ เช่น บริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งโดยสาร บริการผู้ช่วยเหลือทางเทคนิค การปรับปรุงสภาพที่พักอาศัยให้สอดคล้องเหมาะสมกับการดำรงชีวิตประจำวัน แต่ผู้สูงอายุที่มีการรับรู้ที่ซาลงทำให้มีปัญหาในการใช้งานเทคโนโลยีสวัสดิการ ด้วยเหตุนี้แม้ว่าผู้สูงอายุของประเทศสวีเดนได้รับการสนับสนุนจากรัฐ แต่เรื่องของความพร้อมของเทคโนโลยีสวัสดิการและการใช้งานนั้นมีความแตกต่างกัน (Frennert & Baudin, 2021)

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศต้นแบบในการจัดทำระบบการประกันการดูแลระยะยาวผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีวิธีการและรูปแบบการดำเนินงานสำหรับผู้สูงอายุเป็นการเฉพาะ โดยมีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุชาวอเมริกา ค.ศ. 1965 เป็นกฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิแก่ผู้สูงอายุชาวอเมริกาเป็นการเฉพาะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีความมั่นคงในชีวิต พร้อมทั้งมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีและไม่เป็นภาระของครอบครัว พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปี เพื่อดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้ดีที่สุดเท่าที่รัฐจะทำได้ รวมถึงโอกาสในการจ้างงาน การบริการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว (Thomas & Mor, 2013) สำหรับการบริการภายในบ้านเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง เช่น อาหาร อาบน้ำ การเดินทาง และข้อมูลข่าวสาร และการส่งต่อผู้ป่วย และการสนับสนุนโครงการที่สร้างความมั่นใจในการป้องกันสิทธิของผู้สูงอายุ รวมทั้งโครงการดูแลระยะยาวและบริการด้านการป้องกันการทารุณกรรมผู้สูงอายุ (Thomas & Mor, 2013) และมีศูนย์ผู้สูงอายุและผู้ทุพพลภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการแก่ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บจนต้องเข้ารับการรักษาพยาบาล และหลังจากออกจากโรงพยาบาล ศูนย์ดังกล่าวมีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุพิการโดยจัดเป็นศูนย์ที่บริการจบในที่เดียวครบทุกขั้นตอน นอกจากนี้สิทธิประโยชน์หรือบริการต่างๆอันจะพึงได้แก่ผู้สูงอายุ ให้มีสิทธิได้รับข้อมูลหรือให้คำปรึกษาที่บ้าน อีกทั้งกำหนดให้ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ด้อยโอกาส หรือไม่สามารถเข้าถึงประโยชน์ หรือบริการต่าง ๆ ที่รัฐจัดหาให้ ทั้งเรื่องอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการ

ดำรงชีวิต และการดูแลระยะยาวของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีการบริการสุขภาพและสังคม แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลืออันเนื่องมาจากความพิการทางกายหรือทางจิตใจ (กนิษฐา บุญธรรม เจริญ และศิริพันธ์ุ สาสัตย์, 2008) และให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิต โดยมี โครงการให้บริการถึงบ้านและชุมชน โดยไม่มีหลักเกณฑ์คัดเลือกผู้เข้ารับบริการและผู้รับบริการ ไม่ต้องจ่ายเงิน โดยมีหน่วยงานจากรัฐและเครือข่ายบริการผู้สูงอายุในชุมชนร่วมดำเนินการ ภายใต้การกำกับของกระทรวงสาธารณสุขและการบริการมนุษย์ ทั้งนี้มีการให้สวัสดิการความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุและครอบครัวที่ยากจน (ดารารัตน์ อานันทนะสูงค์, 2562) ดังนั้นประเทศ สหรัฐอเมริกามีการส่งเสริมและสนับสนุนครอบครัวของผู้สูงอายุ รวมถึงการดูแลสุขภาพในระยะ ยาว เพื่อวัตถุประสงค์ที่ยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น นอกจากนี้ประเทศสหรัฐอเมริกา มีสวัสดิการทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ โดยเพิ่มค่าครองชีพผู้สูงอายุที่พิการเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอ ต่อการดำรงชีวิตต่อไป รัฐจัดให้มีการจัดตั้งศูนย์ผู้สูงอายุขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการ แก่ผู้สูงอายุที่มีเจ็บป่วยเป็นการเฉพาะ

ประเทศไทยมีการรองรับประชากรกลุ่มผู้สูงอายุแล้วปรากฏในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีกฎหมายรองรับสิทธิผู้สูงอายุและเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับสิทธิคลอบคลุมทุกด้าน พระราชบัญญัตินี้เป็นหลักการสำคัญที่ใช้เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุอันเป็นสิทธิพื้นฐานที่ผู้สูงอายุทุกคนจะต้องได้รับการดูแลและ ผลักดันให้สามารถเข้าถึงสิทธิพื้นฐานดังกล่าวเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ สวัสดิการสังคมเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น คนในสังคมต้องได้รับการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อ การดำรงชีวิต เช่น บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการศึกษา บริการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, 2557) พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับผู้สูงอายุที่มีอายุเกินหกสิบปี บริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย ผู้สูงอายุมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และการสนับสนุนต่าง ๆ

สวัสดิการสังคมเป็นการจัดบริการทางสังคมเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ปัญหาและการ ส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดีและพึ่งพาตนเองได้ทั่วถึง โดยสวัสดิการสังคมในประเทศไทยอาจอยู่ในรูปแบบการ ช่วยเหลือสาธารณะ เป็นการสงเคราะห์แบบให้เปล่าแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเนื่องจาก ช่วยเหลือตนเองไม่ได้และเป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม รูปแบบของสวัสดิการที่มีอยู่ ได้แก่ 1) เบี้ย ยังชีพผู้สูงอายุเป็นการจ่ายเงินแบบให้เปล่า 2) กองทุนดูแลผู้สูงอายุที่ขาดที่พึ่งพิงโดยให้ความ ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกทารุณกรรมและถูกทอดทิ้ง 3) การได้รับค่าปรึกษาในทางคดี 4) การ ยกเว้นค่าเช่าชมสถานที่ของรัฐให้ผู้สูงอายุเข้าชมฟรี 5) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะ ตามความเหมาะสมโดยกระทรวงคมนาคมให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุโดยรถบริษัทขนส่งจำกัด (บ.ข.ส.) หรือรถองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ(ข.ส.ม.ก.) ลดค่าโดยสารครึ่งราคา

เมื่อการเผชิญกับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสังคมสูงวัย เป็นประเด็นจำเป็นเร่งด่วนสำหรับทุกภาคส่วนที่ต้องขับเคลื่อนด้วยกัน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่มีข้อจำกัดเพิ่มขึ้นสำหรับผู้สูงอายุ แต่เทคโนโลยีได้เข้ามาทดแทนและลบล้างข้อจำกัดไปได้บางส่วน เช่น การใช้เทคโนโลยีด้านบริการด้านการขนส่งของใช้จำเป็นในการอุปโภคและบริโภคและการบริการดูแลบ้านพักที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาต่อไปของสังคมผู้สูงอายุ โดยนโยบายและแผนปฏิบัติของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวผู้สูงอายุรายบุคคลต้องร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการเตรียมความพร้อมในระดับบุคคล การส่งเสริมภาวะเจริญพันธุ์ด้วยการส่งเสริมการมีบุตรของคนไทย การส่งเสริมผู้สูงอายุให้พึ่งพาตนเองได้ และการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ (ศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรณ์, 2563) อย่างไรก็ตามการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ เนื่องจากพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 มิได้แยกประเภทผู้สูงอายุที่มีร่างกายปกติกับผู้สูงอายุที่พิการ ทำให้การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่สอดคล้องกับความจำเป็นของคนพิการ อีกทั้งผู้สูงอายุพิการเป็นผู้ที่ทำงานได้ยากกว่าผู้สูงอายุร่างกายปกติ และต้องใช้อวัยวะอื่นช่วยเป็นพิเศษเพื่อทดแทนส่วนที่ขาดไป และพระราชบัญญัตินี้มิได้คุ้มครองครอบครัว ผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนแต่มีภาระอุปการะเลี้ยงดูครอบครัว

สำหรับประเทศไทย ประเทศสวีเดนและประเทศสหรัฐอเมริกามีความเหมือนกันคือการดูแลระยะยาวโดยมีการดูแลทางการแพทย์ในโรงพยาบาล แต่ประเทศไทยมีการดูแลระยะยาวยังไม่เพียงพอ เพราะยังไม่มีระบบการดูแลผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการ สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกามีระบบบริการสุขภาพกายและจิตใจ และประเทศสวีเดนมีการพัฒนาเทคโนโลยีสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ประเทศไทย ประเทศสวีเดนมีความเหมือนกันคือการได้รับสิทธิประโยชน์เฉพาะผู้สูงอายุ มิได้ให้ความคุ้มครองแก่ครอบครัวของผู้สูงอายุ ทำให้การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ยังไม่ครอบคลุมการสงเคราะห์ครอบครัวของผู้สูงอายุแต่มีความแตกต่างกับประเทศสหรัฐอเมริกา ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการขยายการคุ้มครองครอบครัวของผู้สูงอายุ รวมถึงบุตรตามกฎหมาย คู่สมรสและบิดามารดามีสิทธิได้รับสงเคราะห์และการเข้ารับบริการทางการแพทย์

3. พัฒนากฎหมายการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสม

เมื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายผู้สูงอายุในประเทศสวีเดน ประเทศสหรัฐอเมริกากับประเทศไทย สำหรับการดูแลสุขภาพระยะยาวนั้น ประเทศไทยควรนำเรื่องการดูแลสุขภาพระยะยาวในประเทศสวีเดนมาพัฒนากฎหมายผู้สูงอายุในประเทศไทย โดยให้การดูแลสุขภาพของประชาชนถือเป็นหน้าที่ของรัฐ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลสุขภาพการจัดบริการและสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ เช่น บริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งบริการผู้ช่วยเหลือทางเทคนิค การปรับปรุงสภาพที่พักอาศัยให้สอดคล้องเหมาะสมกับการดำรงชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ และสำหรับขอบเขตของการได้รับสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุนั้นประเทศไทยควรนำเรื่องขอบเขตของการได้รับสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุในประเทศสหรัฐอเมริกามาพัฒนากฎหมายผู้สูงอายุในประเทศไทยให้มีการขยายการคุ้มครองครอบครัว

กล่าวคือในกรณีสังเคราะห์ครอบครัว คำว่าครอบครัว หมายถึง บุตรตามกฎหมาย คู่สมรส และ บิดามารดาได้รับสิทธิในการเข้ารับบริการทางการแพทย์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ว่า

1. ปัญหาการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุตามกฎหมายไทย พบว่า 1) การดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวยังไม่เพียงพอ ประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีลักษณะติดเตียง ติดบ้านต้องพึ่งพิงคนอื่นช่วยดูแล ย่อมส่งผลทำให้รัฐบาลต้องเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายทางด้านสวัสดิการและการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นเพื่อดูแลผู้สูงอายุ รัฐจึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มทักษะในการดูแลผู้สูงอายุในมิติส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้สูงอายุ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาดูแลผู้สูงอายุ (อัญชิษฐา ศิริคำเพ็ง และภาคี โพธิ์สิงห์, 2560) 2) สิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน แต่กฎหมายผู้สูงอายุให้คุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุที่ร่างกายปกติกับผู้สูงอายุที่พิการเหมือนกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากผู้สูงอายุที่พิการจะมีความต้องการสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพที่มากกว่าผู้สูงอายุที่มีร่างกายปกติ โดยผู้สูงอายุที่พิการจะมีภาระและความยากลำบากในการดำเนินชีวิตมากกว่าผู้สูงอายุที่ร่างกายปกติ (Thomas & Mor, 2013) 3) ปัญหาการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ยังไม่ครอบคลุมการสังเคราะห์ครอบครัวของผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ซึ่งมีความจำเป็นเนื่องจากผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนแต่มีภาระในการอุปการะเลี้ยงดูบุคคลในครอบครัวต่อไปหรือกรณีผู้สูงอายุถึงแก่ความตายจะส่งผลกระทบต่อตรงไปยังครอบครัว (Thomas & Mor, 2013)

2. การวิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุระหว่างประเทศไทย ประเทศสวีเดน และประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า 1) ความเหมือนกันของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย คือ การดูแลผู้สูงอายุระยะยาวเหมือนกัน คือ (1) การดูแลผู้สูงอายุในด้านการแพทย์ตามสถานที่ดูแล เช่น การดูแลในโรงพยาบาล การดูแลผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง การดูแลในชุมชน และการดูแลที่บ้าน (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลระยะยาว และ 2) ความแตกต่างกันของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย คือ นิยามคำว่าผู้สูงอายุแตกต่างกัน คือ (1) ผู้สูงอายุในประเทศไทย สวีเดนและประเทศสหรัฐอเมริกามีอายุ 65 ปีบริบูรณ์ ส่วนผู้สูงอายุในประเทศไทยมีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ (2) ประเทศสหรัฐอเมริกามีการดูแลระยะยาวให้แบ่งการดูแลผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการ แตกต่างกับประเทศไทยและประเทศไทยมิได้แบ่งการดูแลผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการ (3) ประเทศสหรัฐอเมริกามีสวัสดิการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุและครอบครัวที่มีฐานะยากจนโดยใช้เกณฑ์รายได้ต่ำ แต่ประเทศไทยกับประเทศไทยมีสวัสดิการให้ความช่วยเหลือเฉพาะผู้สูงอายุ ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือครอบครัวของผู้สูงอายุ (4) ประเทศไทยไม่มี

การนำเทคโนโลยีสวัสดิการมาใช้กับผู้สูงอายุในเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกามีการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ การมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพสนับสนุนระบบบริการสุขภาพ แต่ประเทศไทยยังไม่มีเทคโนโลยีสวัสดิการมาใช้ดูแลผู้สูงอายุเป็นการเฉพาะ

3. พัฒนากฎหมายการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสม สำหรับแนวทางการขับเคลื่อนความคุ้มครองผู้สูงอายุ ได้มีการปรับตัวหลังเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่สังคมปัจจุบันและสังคมผู้สูงอายุอยู่ในภาวะเจ็บป่วย ภาวะเศรษฐกิจถดถอย เป็นเรื่องที่รัฐต้องทบทวนและนำไปสู่การกำหนดแนวทางขับเคลื่อน โดยควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ให้ผู้สูงอายุควรจะได้รับสิทธิสวัสดิการต่าง ๆ มีดังนี้

1) ประเทศไทยควรจะใช้การดูแลระยะยาวตามประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศต้นแบบในการดูแลระยะยาวที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีและไม่เป็นภาระของครอบครัว และมีศูนย์ผู้สูงอายุมีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับบริการดูแลถึงบ้านโดยผู้สูงอายุไม่ต้องจ่ายเงิน (Thomas & Mor, 2013) แต่ประเทศไทยไม่ควรจะใช้ตามประเทศสวีเดนมีการดูแลระยะยาวผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการเหมือนกันเพราะผู้สูงอายุที่พิการที่มีความยากลำบากในการดำเนินชีวิตจึงมีความจำเป็นได้รับความช่วยเหลือในการดำรงชีพมากกว่าผู้สูงอายุที่ปกติ ประเทศไทยควรเพิ่มเติมการดูแลระยะยาวให้แบ่งการดูแลผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการและบริการดูแลถึงบ้านโดยผู้สูงอายุไม่ต้องจ่ายเงิน

2) ประเทศไทยควรใช้การเพิ่มสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุที่พิการตามประเทศสหรัฐอเมริกาเนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มความดูแลผู้สูงอายุที่พิการเนื่องจากมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันทำให้ตอบสนองต่อความจำเป็นในการดำรงชีพ แต่ประเทศไทยไม่ควรใช้ตามประเทศสวีเดนเพราะให้คุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการเหมือนกัน ประเทศไทยควรจะมีการจ่ายเบี้ยยังชีพแบ่งเป็นผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการและเพิ่มค่าครองชีพผู้สูงอายุที่พิการ

3) ประเทศไทยควรใช้การคุ้มครองสิทธิประโยชน์แก่ครอบครัวตามประเทศสหรัฐอเมริกาเนื่องจากให้การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ไปถึงครอบครัวหมายถึงบุตรตามกฎหมาย คู่สมรส และบิดามารดา เพราะผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนแต่มีภาระในการอุปการะเลี้ยงดูบุคคลในครอบครัว แต่ประเทศไทยไม่ควรใช้ตามประเทศสวีเดนเพราะมิได้ครอบคลุมการสงเคราะห์ครอบครัวของผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน ประเทศไทยควรเพิ่มเติมขยายการคุ้มครองครอบครัวของผู้สูงอายุหมายถึงบุตรตามกฎหมาย คู่สมรส และบิดามารดา

4) ประเทศไทยควรใช้เทคโนโลยีสวัสดิการตามประเทศสวีเดนเนื่องจากประเทศสวีเดนเป็นรัฐสวัสดิการที่มีการพัฒนาการเข้าถึงเทคโนโลยีสวัสดิการของผู้สูงอายุ ทำให้เพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีที่จำเป็นเพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสิทธิสวัสดิการด้านสุขภาพอย่างทั่วถึง และมีการ

ยกระดับมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุด้านความเป็นอยู่โดยใช้เทคโนโลยี โดยจัดทำแอปพลิเคชัน การดูแลถึงบ้าน การดูแลเจ็บป่วยในภาวะฉุกเฉิน สัญญาณเตือนภัย GPS ในภาวะฉุกเฉิน การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่พิการในการเดินทาง แต่ไม่ควรใช้ตามประเทศสหรัฐอเมริกาเนื่องจาก ประเทศสหรัฐอเมริกามีได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีสวัสดิการ ประเทศไทยควรที่จะเพิ่มเติมการนำ เทคโนโลยีสวัสดิการมาใช้ดูแลผู้สูงอายุ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ประเด็น	พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546	สิ่งที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือพัฒนา
1. การดูแลระยะยาว	การบริการทางการแพทย์ และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ	การดูแลระยะยาวให้แบ่งการดูแลผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุที่พิการ และบริการดูแลถึงบ้าน
2. ผู้สูงอายุที่พิการ	การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึง	การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ปกติกับผู้สูงอายุพิการและเพิ่มค่าครองชีพผู้สูงอายุที่พิการ
3. ครอบครัวของผู้สูงอายุ	ไม่มี	การคุ้มครองครอบครัวผู้สูงอายุหมายถึง บุตรตามกฎหมาย คู่สมรส และบิดามารดา
4. เทคโนโลยีสวัสดิการ	ไม่มี	การนำเทคโนโลยีสวัสดิการมาใช้ดูแลผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ส่วนที่สองเป็นข้อเสนอแนะทางปฏิบัติ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การดูแลสุขภาพระยะยาวนั้น ควรจะพัฒนากฎหมายผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพระยะยาวให้แยกผู้สูงอายุปกติกับผู้สูงอายุพิการ
2. การได้รับสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ ควรจะพัฒนากฎหมายผู้สูงอายุโดยเพิ่มเติมให้มีการขยายการคุ้มครองครอบครัวของผู้สูงอายุและเพิ่มการดูแลผู้สูงอายุพิการ

ข้อเสนอแนะทางปฏิบัติ

1. ควรจะนำเทคโนโลยีสวัสดิการใช้กับการดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดทำแอปพลิเคชันการบริการดูแลถึงบ้าน สัญญาณเตือนภัย GPS ในภาวะฉุกเฉิน การบริการเครื่องอุปโภคบริโภค การช่วยเหลือผู้สูงอายุพิการในการเดินทาง
2. ควรจะบริการดูแลในบ้านที่พักอาศัยให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถดูแลตนเอง

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2562

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา บุญธรรมเจริญ และศิริพันธ์ุ สาส์ตย์. (2008). ระบบการดูแลระยะยาว: การวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อเสนอแนะเชิงนโยบาย. *Rama Nurs Journal* 14(3), 385-397.
- เกษรา โพธิ์เย็น. (2562). สังคมผู้สูงอายุ: โอกาสของธุรกิจที่ยั่งยืนในอนาคต. *วารสารวิทยาการการจัดการปริทัศน์*, 21(1), 201-209.
- ณัฐภัทร พระทอง. (2563). ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดารารัตน์ อานันทนະສຸວຸດ. (2562). *โครงการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายหรือมาตรการเพื่อคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของผู้สูงอายุ: กรณีการเลือกปฏิบัติในผู้สูงอายุ* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- วิจิตร ระวิวงศ์. (2532). *อนาคตของสวัสดิการสังคมในประเทศไทย*. (รายงานผลการวิจัย) กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา.
- ศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรณ. (2563). *สังคมสูงวัย ความท้าทายประเทศไทย*. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: กรมกิจการผู้สูงอายุ.
- สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์. (2557). *สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย*. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 7(1), 73-82.
- อัญชิษฐา ศิริคำเพ็ง และภักดี โพธิ์สิงห์. (2560). การดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคระเทศไทย 4.0. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 17 (3), 236-243.
- Frennert, S & Baudin, K. (2021). The concept of welfare technology in Swedish municipal eldercare. *Disability and Rehabilitation Journal* 43(9), 1220-1227.
- Rättsdatabaser, R. (2001). Social Service Act of Sweden. Retrieved on March 2020 from https://www.ilo.org/dyn/natlex4.detail?p_isn=60673.
- Sanna, K. (2021). *The application and development of welfare technology in Swedish multiple care: a qualitative study of procurement practices among multiple actors*. Stockholm: Institute of Technology.
- Thomas, K S. & Mor, V. (2013). The Relationship between Older Americans Act Title III State Expenditures and Prevalence of Low-Care Nursing Home Residents. *Health Services Research Journal*. 48(3), 1215-1226.

